

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра туристичного бізнесу та країнознавства

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної роботи

серпня 2020 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

ІСТОРИЯ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти : перший (бакалаврський)

галузь знань: 29 «Міжнародні відносини»

спеціальність: 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

освітня програма : «Міжнародні відносини та регіональні студії»

спеціалізація

вид дисципліни : обо'язкова

факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

2020 / 2021 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна 28.08. 2020 року, протокол № 1

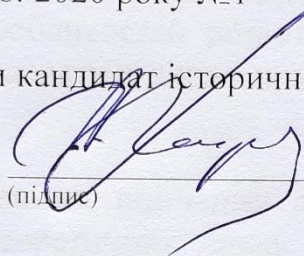
РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

Лиман Сергій Іванович, доктор історичних наук, професор, професор кафедри туристичного бізнесу та країнознавства ХНУ імені В.Н. Каразіна

Програму схвалено на засіданні кафедри туристичного бізнесу та країнознавства

Протокол від 28.08. 2020 року №1

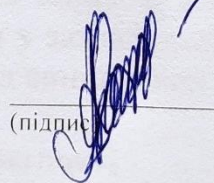
Завідувач кафедри кандидат історичних наук, доцент

Анатолій ПАРФІНЕНКО
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Міжнародні відносини та регіональні студії»
назва освітньої програми

Гарант освітньо-професійної програми «Міжнародні відносини та регіональні студії»

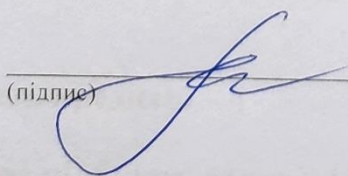

Ганна ПАНАСЕНКО
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Протокол від 28 серпня 2020 року № 1

Голова науково-методичної комісії _____

Лариса ГРИГОРОВА-БЕРЕНДА
(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Історія міжнародних відносин» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Міжнародні відносини та регіональні студії» підготовки бакалавра за спеціальністю 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни – вивчити основні тенденції та проблеми історії й еволюції міжнародних відносин від давнини до 1945 р., особливості формування міжнародних відносин як системи, що має свої власні закони, завдання, еволюцію; виробити навички аналізу закономірностей та особливостей розвитку історії міжнародних відносин; навчити студентів працювати з дипломатичними, політичними, міжнародно-правовими джерелами.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни “Історія міжнародних відносин”– набуття теоретичних знань з питань зовнішньої політики, діяльності провідних гравців на міжнародній арені; вмінь аналізувати основні факти з історії міжнародних відносин від Стародавності до закінчення Другої світової війни ; ключові проблеми у відносинах між провідними державами світу і шляхи їх вирішення; основні засоби здійснення зовнішньої політики суверенних країн – дипломатію та війни; діяльність знакових персоналій та ключові зовнішньополітичні концепції, представлені на міжнародній арені у зазначений період; основних тенденцій розвитку міжнародних відносин від виникнення перших держав до 1945 р.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК1. Знання про природу, динаміку, принципи організації та історичні тенденції розвитку міжнародних відносин.

СК2. Здатність розуміти міжнародні відносини у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.

СК3. Знання про стан досліджень міжнародних відносин та світової політики у політичній, економічній, юридичній науках, у міждисциплінарних дослідженнях.

1.3. Кількість кредитів – 4

1.4. Загальна кількість годин - 120

1.5. Характеристика навчальної дисципліни

Обо'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1-й	-
Семестр	
2-й	-
Лекції	
32 год.	-
Практичні, семінарські заняття	
32 год.	-
Лабораторні заняття	
-	-
Самостійна робота	
56 год.	-
в т.ч. Індивідуальні завдання (контрольна робота)	
КР 15 год.	

1.6. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні досягти таких **результатів навчання** :

Загальні програмні результати навчання за спеціальністю

Знання

ПРН 1. Знання про природу, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики , а також про природу і джерела зовнішньої політики держав і діяльність інших учасників міжнародних відносин.

ПРН 8. Знання основ ведення фахових дискусій із проблем міжнародних відносин, зовнішньої політики та міжнародних комунікацій.

Навички

ПРН 18. Аналізувати інформацію про стан міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, готувати інформаційні та аналітичні документи із дотриманням правил їх оформлення.

Спеціальні програмні результати навчання:

Знання

ПРН 36. Знання основ дипломатичної та розвідувальної діяльності / основ організації роботи дипломатичних установ.

Уміння

ПРН 53. Використовувати основи організації дипломатичної та розвідувальної діяльності / основ організації роботи дипломатичних установ.

Навички

ПРН 70. Використовувати основи організації дипломатичної та розвідувальної діяльності / основ організації роботи дипломатичних установ.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Вступ. Історія міжнародних відносин від Давнини до середини XVII ст.

Тема 1. Історія міжнародних відносин як об'єкт вивчення

Тема 2. Держави стародавнього Сходу у міжнародних відносинах

Тема 3. Міждержавні відносини в античному світі

Тема 4. Міжнародні відносини й дипломатія у добу раннього Середньовіччя

Тема 5. Міжнародні відносини та зовнішня політика держав середньовічній Європі у XI-XV ст.

Тема 6. Міждержавні відносини на Середньовічному Сході у XI-XV ст.

Тема 7. Міжнародні відносини у Ранній Новий час (кінець XV – XVII ст).

Розділ 2. Вестфальська, Віденська та Версальсько-Вашингтонська системи міжнародних відносин .

Тема 8. Вестфальська система міжнародних відносин Вестфальська система міжнародних відносин (друга половина XVII –

Тема 9. Міжнародні відносини під час Великої Французької революції та Наполеонівських воєн

Тема 10. Віденська система міжнародних відносин

Тема 11. Міжнародні відносини напередодні Першої світової війни

Тема 12. Перша світова війна як головний фактор світової політики 1914-1918 рр.

Тема 13. Міжнародні відносини у 1918-1929 рр. Створення Версальсько-Вашингтонської системи.

Тема 14. Міжнародні відносини у 1929-1939 рр. Крах Версальсько-Вашингтонської системи.

Тема 15. Міжнародні відносини в період Другої світової війни (1939–1945 рр.)

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Вступ. Історія міжнародних відносин від Давнини до середини XVII ст .												
Тема 1. Історія міжнародних відносин як об'єкт вивчення	7	2	2			3						
Тема 2. Держави	7	2	2			3						

стародавнього Сходу у міжнародних відносинах												
Тема 3. Міждержавні відносини в античному світі	6	2	2			2						
Тема 4. Міжнародні відносини й дипломатія у добу раннього Середньовіччя	9	4	2			3						
Тема 5. Міжнародні відносини та зовнішня політика держав середньовічній Європі у XI-XV ст.	9	4	2			3						
Тема 6. Міждержавні відносини на Середньовічному Сході у XI-XV ст.	4		2			2						
Тема 7. Міжнародні відносини у Ранній Новий час (кінець XV – перша половина XVII ст).	7	2	2			3						
Разом за розділом 1	49	16	14			19						
Розділ 2. Вестфальська, Віденська, Версальсько-Вашингтонська системи міжнародних відносин та Друга світова війна.												
Тема 8. Вестфальська система міжнародних відносин (друга половина XVII – XVIII ст.).	7		4			3						
Тема 9. Міжнародні відносини під час Великої Французької революції та Наполеонівських воєн.	4		2			2						
Тема 10. Віденська система міжнародних відносин.	8	4	2			2						
Тема 11. Міжнародні	7	2	2			3						

відносини напередодні Першої світової війни												
Тема 12. Перша світова війна як головний фактор світової політики 1914-1918 рр.	7	2	2			3						
Тема 13. Міжнародні відносини у 1918-1929 рр. Створення Версальсько-Вашингтонської системи.	7	2	2			3						
Тема 14. Міжнародні відносини у 1929-1939 рр. Крах Версальсько-Вашингтонської системи.	7	2	2			3						
Тема 15. Міжнародні відносини в період Другої світової війни (1939–1945 рр.)	9	4	2			3						
Разом за розділом 2	56	16	18			22						
Контрольні роботи	15					15						
Усього годин	120	32	32			15	56					

4.Теми семінарських (практичних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Історія міжнародних відносин як об'єкт вивчення	2
2	Держави стародавнього Сходу у міжнародних відносинах	2
3	Міждержавні відносини в античному світі	2
4	. Міжнародні відносини й дипломатія у добу раннього Середньовіччя	2
5	Міжнародні відносини та зовнішня політика держав середньовічній Європи у XI-XV ст.	2
6	Міждержавні відносини на Середньовічному Сході у XI-XV ст.	2
7	Міжнародні відносини у Ранній Новий час (кінець XV – перша половина XVII ст).	2
8	Вестфальська система міжнародних відносин (друга половина XVII – XVIII ст.)	4

9	Міжнародні відносини під час Великої Французької революції та Наполеонівських воєн	2
10	Віденська система міжнародних відносин	2
11	Міжнародні відносини напередодні Першої світової війни	2
12	Перша світова війна як головний фактор світової політики 1914-1918 рр.	2
13	Міжнародні відносини у 1918-1929 рр. Створення Версальсько-Вашингтонської системи	2
14	Міжнародні відносини у 1929-1939 рр. Крах Версальсько-Вашингтонської систем	2
15	Міжнародні відносини в період Другої світової війни (1939–1945 рр.)	2
	Разом	32

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	Історія міжнародних відносин як об'єкт вивчення Проаналізувати дискусійні питання про періодизацію міжнародних відносин у працях зарубіжних дослідників	3
2	Держави стародавнього Сходу у міжнародних відносинах Лекційний матеріал доповнити більш детальним вивченням східного вектору зовнішньої політики Персидської держави	3
3	Міждержавні відносини в античному світі Розширити лекційний матеріал інформацією про створення та міжнародну діяльність симмахій у Стародавній Греції.	2
4	Міжнародні відносини й дипломатія у добу раннього Середньовіччя Проаналізувати зміст «Історії франків» єпископа Грігорія Турського як джерела з історії міждержавних відносин V-VI ст.	3
5	Міжнародні відносини та зовнішня політика держав середньовічній Європи у XI-XV ст. Розширити лекційний матеріал інформацією про дипломатичні місії, Джованні дель Пано Карпіні, Андре де Лонжюмо, Гільома де Рубрука.	3
6	Міждержавні відносини на Середньовічному Сході у XI-XV ст. Лекційний матеріал доповнити вивченням «Подорожей» Йоганна Шільтбергера як джерела з історії міжнародних відносин на середньовічному Сході.	2
7	Міжнародні відносини у Ранній Новий час (кінець XV – перша половина XVII ст.). Розширити лекційний матеріал інформацією про причини Великих Географічних відкриттів та колонізації європейцями Нового світу.	3
8	Вестфальська система міжнародних відносин (друга половина XVII – XVIII ст.).	3

	Лекційний матеріал доповнити інформацією про Вплив ідей Просвітництва та масонських лож на формування зовнішньополітичних прагнень європейської буржуазії.	
9	Міжнародні відносини під час Великої Французької революції та Наполеонівських воєн Проаналізувати умови, процес підготовки і підписання Тильзитського миру.	2
10	Віденська система міжнародних відносин. Лекційний матеріал доповнити більш детальним вивченням «Східного питання»	2
11	Міжнародні відносини напередодні Першої світової війни Проаналізувати умови, процес підготовки і підписання Проаналізувати міжнародно-правову базу та механізм співробітництва країн-учасниць Антанти	3
12	Перша світова війна як головний фактор світової політики 1914-1918 рр. Проаналізувати наслідки вступу у Першу світову війну держав Латинської Америки	3
13	Міжнародні відносини у 1918-1929 рр. Створення Версальсько-Вашингтонської системи. Лекційний матеріал доповнити більш детальним вивченням протиріч провідних західних держав щодо проектів уставу Ліги Націй.	3
14	Міжнародні відносини у 1929-1939 рр. Крах Версальсько-Вашингтонської системи. Проаналізувати дискусійні питання про фактори, що впливали на формування політики умиротворення агресорів в політичних колах Великої Британії та Франції	3
15	Міжнародні відносини в період Другої світової війни (1939–1945 рр.) Лекційний матеріал доповнити більш детальним вивченням протиріч країн-учасниць антигітлерівської коаліції.	3
	Підготовка до написання контрольних робіт	15
	Разом	56

6. Індивідуальні завдання

Підготовка до написання контрольної роботи за темами №1-15 (разом 15 год.)

Контрольна робота виконується протягом однієї академічної години. Максимальна кількість балів, що отримує студент після її виконання – 10.

7. Методи контролю

При вивченні дисципліни «Історія міжнародних відносин» застосовуються наступні методи контролю: усний, письмовий та тестовий.

Контроль з дисципліни складається з поточного контролю, який проводиться у формі усного опитування або письмового експрес-контролю на лекціях, у формі виступів студентів при обговоренні питань на проблемних лекціях, у формі тестування, тощо. Результати поточного контролю (поточна успішність) є основною інформацією для визначення

модульної оцінки, при проведенні іспиту і враховуються при визначенні підсумкової екзаменаційної оцінки з дисципліни.

Засвоєння тем (поточний контроль) контролюється на підсумкових заняттях та/або виконанням індивідуальної роботи

Застосовуються такі засоби діагностики рівня підготовки студентів:

- тестові завдання;
- виконання творчих завдань;
- виконання індивідуальної роботи.

Підсумковий семестровий контроль здійснюється під час проведення екзамену. Загальна кількість балів за успішне виконання екзаменаційних завдань – 40. Час виконання – до 80 хвилин

Вміст екзаменаційного білета й оцінювання відповідей на екзамені:

Теоретичне питання 1 – 13 балів

Теоретичне питання 2 – 13 балів

Теоретичне питання 3 – 14 балів

За бажанням студент має можливість обрати тестову форму екзаменаційного білета (білет містить 20 тестових завдань, студент одержує 2 бали за кожен вірну відповідь)

УВАГА! У разі використання заборонених джерел на екзамені студент на вимогу викладача залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку (0).

8. Критерії оцінювання

Поточний контроль є складовою системи організації навчального процесу. Завданням поточного контролю є оцінювання знань, умінь та практичних навичок студентів, набутих під час засвоєння окремого розділу дисципліни. Розділ – це логічно завершена частина теоретичного та практичного навчального матеріалу з навчальної дисципліни. Кожен окремий розділ включає завдання для самостійної роботи, письмові контрольні роботи тощо. Оцінка за розділ – це сума балів, отриманих студентом за виконання всіх видів робіт, передбачених цим розділом.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних та семінарських занять, підсумкового контролю за підсумками вивчення розділу. Оцінка студента за підсумками вивчення розділу складається за результатами поточного контролю за підсумками вивчення розділу (у формі тестів) та під час проведення семінарських занять. Тести поточного контролю за розділ оцінюються від 0 до 5 балів. Кожна відповідь на семінарських заняттях оцінюється максимум в 5 балів.

Сума балів, які студент денної форми навчання може набрати за поточним контролем, дорівнює 60.

Підсумковий контроль засвоєння розділів здійснюється по їх завершенню на підсумкових заняттях.

Оцінка успішності студента з дисципліни є рейтинговою і виставляється за багатобальною шкалою з урахуванням оцінок засвоєння окремих розділів.

Семестровий підсумковий контроль з дисципліни є обов'язковою формою контролю навчальних досягнень студента. Він проводиться відповідно до навчального плану у вигляді семестрового екзамену в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному цією робочою програмою дисципліни «Історія іжнародних відносин».

Підсумковий семестровий контроль здійснюється під час проведення іспиту в 2 семестрі. Загальна кількість балів за успішне виконання екзаменаційних завдань – 40.

Сумарна оцінка за вивчення дисципліни розраховується як сума модульних оцінок та балів, отриманих за результатами підсумкового семестрового контролю. Загальна сума балів модульних і підсумкового семестрового контролю складає 100.

«Відмінно» - здобувач вищої освіти виявив всебічні, систематичні та глибокі знання навчального матеріалу дисципліни, передбаченого програмою; опрацював основну та додаткову літературу рекомендовану програмою; проявив творчі здібності у розумінні, логічному, стислому та ясному трактуванні навчального матеріалу; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни, їх значення для подальшої професійної діяльності.

«Добре» - здобувач вищої освіти виявив систематичні та глибокі знання вище середнього рівня навчального матеріалу дисципліни; продемонстрував уміння легко виконувати завдання, передбачені програмою; опрацював літературу, рекомендовану програмою; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни, їх значення для подальшої професійної діяльності.

«Задовільно» – здобувач вищої освіти виявив знання навчального матеріалу дисципліни в обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої професійної діяльності; виконав завдання, передбачені програмою; ознайомився з основною літературою, що зазначена у програмі; припустив значну кількість помилок або недоліків у відповідях на запитання співбесіди, тестування, при виконанні завдань тощо, які може усунути самостійно.

«Незадовільно» - здобувач вищої освіти не має знань зі значної частини навчального матеріалу; припускає принципові помилки при виконанні більшості передбачених програмою завдань.

9. Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання				Контрольна робота, передбачена навчальним планом	Разом	Екзамен	Сума
Розділ 1	Розділ 2						
T1-4	T5-8	T9-12	T13-16	-			
15	10	10	15	10	60	40	100

T1, T2 ... – теми розділів.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

10. Рекомендована література

Методичне забезпечення

Лиман С. І. Історія міжнародних відносин : навчально-методичний комплекс дисципліни для студентів спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» освітньої програми «Міжнародні відносини та регіональні студії» / Лиман С. І. Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2019. 52 с.

Основна література

1. Батюк В. И. История международных отношений / В. И. Батюк. М. : Юрайт, 2016. 482 с.
2. Беловолов Ю. Г. История дипломатии : учебное пособие / Ю. Г. Беловолов. Донецк : ДонНУ, 2008. 231 с.
3. Брусиловська О. І. Історія міжнародних відносин (сер. III тис. до н. е. – сер. XVII ст. н. е.): навч.-метод. посіб. / О. І. Брусиловська, І. М. Коваль. Одеса: Одеськ. нац. ун-т імені І. І. Мечникова, 2013. 188 с.
4. Григор'єва Т. Історія дипломатії: від давнини до кінця XVIII ст. / Т. Григор'єва. Київ : Видавн. дім «Києво-Могилянська Академія», 2014. 177 с.
5. Дюррозель Ж.-Б. Історія дипломатії від 1919 року до наших днів / Ж.-Б. Дюррозель. К.: Основи, 1995. 903 с.
6. Ди Нольфо Э. История международных отношений. (1918-1999) / Э. Ди Нольфо. М.: Логос, 2003. 1306 с.
7. Зінченко А. Л. Історія дипломатії: від давнини до Нового часу / А. Л. Зінченко. К.: Проза, 2005. 560 с.
8. История международных отношений: Учеб. пособ. / Колл. авт.; под ред. Г. В. Каменской, О. А. Колобова, Э. Г. Соловьева. М.: Логос, 2007. 712 с.
9. История международных отношений. Т. 1. От Вестфальского мира до окончания Первой мировой войны / Под ред А.В. Торкунова, М.М. Наринского. М.: Аспект Пресс, 2012. 400 с. .

10. История международных отношений. Т. 2. Межвоенный период и Вторая мировая война / Под ред А.В. Торкунова, М.М. Наринского. М.: Аспект Пресс, 2012. 496 с. .
11. Іваницька О. П. Історія міжнародних відносин (1918-1945 роки): Навч. посіб. / О. П. Іваницька. К.: Видавничий Дім «Слово», 2011. 632 с.
12. Історія міжнародних відносин (від Стародавнього світу до початку ХХ ст.): Навч. посіб. / Я. Б. Турчин, Р. Б. Демчишак, Т. І. Плазова. Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2013. 139 с.
13. Кучменко Е. М. Історія міжнародних відносин першої половини ХХ ст. : у 2 ч. / Е. М. Кучменко. К. : ІПК ДСЗУ, 2007. Ч. 1. 369 с.; Ч. 2. 386 с.
14. Кучик О. С. Зовнішня політика України: навчальний посібник / О. С. Кучик, О. А. Заяць. К.: Знання, 2010. 334 с.
15. Марушак, М. Й. Історія дипломатії ХХ ст.: Курс лекцій. – Львів, 2003. Бескид Біт, 2003. – 303 с.
16. Пронь С.В. Міжнародні відносини та зовнішня політика. 1914-1991 роки: Навч. посіб / С. В. Пронь. Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. П. Могили, 2009. 140 с.
17. Хижняк І. А. Нова історія міжнародних відносин у системному форматі (1648-1918): Підручник / І. А. Хижняк. К.: Персонал, 2009. 224 с.
18. Чекаленко Л. Д. Зовнішня політика України (від давніх часів до наших днів): Підручник / Л. Д. Чекаленко, С. Г. Федуняк. К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2010. 464 с.

Допоміжна література

1. Архенгольц И. В. История Семилетней войны / И. В. Архенгольц. М.: ООО «Издательство АСТ», 2001. 560 с.
2. Басовская Н. И. Столетняя война : леопард против лилии / Н.И. Басовская. М.: Астрель; АСТ, 2003. 428 с.
3. Безотосный В. М. Наполеоновские войны / В.М. Безотосный. М.: Вече, 2010. 416 с
4. Борисов Ю. В. Шарль-Морис Талейран. Политическая биография / Ю.В. Борисов. М.: Международные отношения, 1989. 328 с.
5. Борисов Ю. В. Дипломатия Людовика XIV. / Ю. В. Борисов. М.,: Международные отношения 1991. 381 с.
6. Брандедж Д. Крестовые походы. Священные войны Средневековья / Д. Брандедж. М.: ЗАО «Центрполиграф», 2011. 320 с.
7. Веджвуд С. В. Тридцатилетняя война / С. В. Веджвуд. М.: АСТ, 2013. 576 с.
8. Делдерфилд Р. Ф. Крушение империи Наполеона: Воен.-ист. хроники / Р. Т. Делдерфилд. М.: Центрполиграф, 2001. 442 с.
9. Ермаков В. История международных отношений XX века: Учебное пособие / В. Ермаков. СПб : Соларт, 2008. 511 с.
10. Ивонин Ю.Е. Международные отношения в Западной и Центральной Европе XVI в. : Очерки / Ю.Е. Ивонин; Смоленск, 2001. 131 с.

11. Ивонин Ю. Е. Проблемы истории международных отношений в Новое время / Ю. Е. Ивонин. Смоленск: СГПУ, 2002. 247 с.
12. Ивонина Л. И. Международные отношения в Европе конца XVII века и «Славная революция» в Англии 1688–1689 гг. / Л.И. Ивонина. Смоленск : СГПУ, 2001. 110 с. .
13. Ивонина Л. И. Очерки международных отношений в Европе во время становления Вестфальской системы (1648–1715). / Л. И. Ивонина. М. : РКонсульт, 2005. 235 с. .
14. Индукаева Н. С. История международных отношений 1918 – 1945 гг.: Учебное пособие / Н. С. Индукаева. Томск, 2003. Учебное пособие. Томск: Издательство Томского университета. 2003. 170 с.
15. Клавинг В.В. Западный фронт. Германия в войне 1939-1945 / В.В. Клавинг. М.: Яуза, Эксмо, 2005. 544 с.
16. Козлітін В. Д. Друга світова війна, 1939-1945 рр. : Навч. посіб. / В.Д. Козлітін. Х. : РА, 2001. 335 с.
17. Надлер В. К. Император Александр 1 и идея Священного союза / В. К. Надлер. М.:Издательство: Кучково поле, 2011. 1088 с.
- 18.. Очерки истории международных отношений: Учебное пособие / Под ред. О. А Колобова. М. : Нижний Новгород, 2001. 635 с.
19. Пинкин В.И. История международных отношений / В. И. Пинкин, В.Г. Шишкин. Новосибирск: Изд-во НГТУ, 2015. 208 с.
20. Симоненко Р. Г.. Міжнародна обстановка непередодні Другої світової війни / Р. Г. Симоненко. К. : Вид-во гуманіт. л-ри, 2010. 71 с.
21. Системная история международных отношений в 2-х т. / Под ред. А. Д. Богатурова. Т. 1. События 1918-1945 гг. М.: Культурная революция, 2006. 480 с.
22. Україна у міжнародних відносинах ХХ століття : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / за ред. Я. Й. Малика. Львів: Світ, 2004. 391 с.
23. Gray C. S. War, peace and international relations : an introduction to strategic history / Colin S. Gray. N.Y.: Routledge, 2007. 306 p.
24. Hastings M. Overlord. D-Day and the Battle for Normandy / M.. Hastings. London: Michael Joseph, 1984. 368 p.
25. Wilkinson P. International Relations: A Very Short Introduction / P. Wilkinson. Oxford: Oxford University Press, 2007. 144 p.
26. Welgwood V. The Thirty Years War / V. Welgwood. New York: New York Review Books, 2005. 536 p.

10. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

- 1.Брусилівська О. І. , Коваль І. М. Історія міжнародних відносин (сер. III тис. до н. е. – сер. XVII ст. н. е.): навч.-метод. посіб. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.uk.x-pdf.ru/5istoriya/1563434-1-oi-brusilovska-im-koval-istoriya-mizhnarodnih-vidnosin-ser-iii-tis-ser-xvii-ne-navchalno-metodichniy-posibnik-dl.php>

2. Бжезінський З. Велика шахівниця. Американська першість та її стратегічні імперативи [Електронний ресурс]. – Режим доступу: dontsovnic.com.ua/wp-content/.../03/Bjezinski.Velyka-shahivnytsia.pdf
3. Иванов Р. Ф. Сталин и союзники. 1941–1945 годы [Електронний ресурс]. – Режим доступу: wwii.rhga.ru/upload/iblock/e15/328-406.pdf
4. Історія сучасного світу : соціально-політична історія. XV- початку ХХІ століть : навч. посіб. / [Ю. А. Горбань, Б. І. Білик, М. М. Карабанов [та ін.] ; за ред. Ю. А. Горбаня. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://library.udpu.org.ua/library.../bistorichninauki.pdf>
5. Павлюк В.В. Новітня історія країн Західної Європи та Північної Америки (1918-1945) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://lib.oa.edu.ua/.../history/Павлюк%20Новітня%20історія%20країн%20Західно>.
- 6.Тарле Е.В. Северная война и нашествие на Россию [Електронний ресурс].- Режим доступу:<http://militera.lib.ru/h/tarle2/index.html>
7. Хаттори Т. Япония в войне 1941—1945 гг. [Електронний ресурс].- Режим доступу: www.kuriles-history.ru/.../Hattori%20Takusiro_Yaponiya%20v%20voine%201941-1...

11. Особливості навчання за денною формою в умовах подовження дії обставин непоборної сили (в тому числі запровадження карантинних обмежень через пандемію)

В умовах дії карантинних обмежень освітній процес в університеті здійснюється за змішаною формою навчання, а саме:

– дистанційно (за затвердженим розкладом занять) на платформі Zoom проводяться всі лекційні заняття;

– дистанційно на платформі Moodle (<http://dist.karazin.ua/moodle/course/view.php?id=1584>) проводяться практичні (семінарські), індивідуальні заняття та консультації, контроль самостійної роботи;

– аудиторно (за затвердженим розкладом занять) проводяться 10% практичних та семінарських занять у навчальних групах кількістю до 20 осіб з урахуванням відповідних санітарних і протиепідемічних заходів.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких карантинних обмежень з заборонаю відвідування ЗВО студентам денної форми навчання надається можливість (за заявою, погодженою деканом факультету) скласти екзамени тестовій формі дистанційно на платформі Moodle.